

İMAN VE İNSAN

Görsel 1.1

Ünitemize Hazırlanalım

1. İman ve İslam kavramlarının anlamlarını araştırarak defterinize not ediniz.
2. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'in okunuşlarını ve Türkçe anlamlarını defterinize yazınız.
3. Mümin, kâfir, münafık, müşrik kavramlarının anlamlarını sözlükten bularak defterinize not ediniz.
4. Esmâ-i Hüsnâ ne demektir? Büyüklerinize sorarak öğreniniz.
5. Haşr suresinin 23-24. ayetlerinin Türkçe meallerini <http://kuran.diyamet.gov.tr> internet adresinden bularak defterinize yazınız.

1. ÜNİTE

1. İman ve İslam

En çok kimlere güveniyorsunuz? Neden?

İman kelimesi sözlükte inanmak, güvenmek, bir şeyin doğruluğunu kabul etmek ve onaylamak gibi anlamlara gelir. Dinî bir kavram olarak ise iman; Yüce Allah'tan Hz. Muhammed'e (s.a.v.)* indirilen bütün bilgi, mesaj ve hükümlerin doğruluğunu hiçbir şüphe duymadan kabul etmek demektir.¹ Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ve onun tebliğ ettiği dine kalbiyle iman eden ve bunu diliyle ifade eden kişiye mümin denir. Mümin kişi İslam dinine gönülden bağlanır ve bu dinin gereklerini yerine getirme konusunda istekli davranır. Bu sayede Allah'ın (c.c.)** koruması altına girer ve hem bu dünyada hem de ahirette güven, huzur ve mutluluk içinde yaşar.

DEĞERLENDİRELİM

“Şu üç haslet kimde bulunursa o kimse imanın tadını alır: Allah ve Resulünü her şeyden çok sevmek, bir kimseyi yalnızca Allah rızası için sevmek, Allah kendisini kurtardıktan sonra tekrar inkârcılığa dönmekten ateşe atılmaktan korktuğu gibi kaçınmak.”
(Müslim, İman, 67.)

“Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan, peygamber olarak da Muhammed'den razı olan kişi imanın tadını alır.”
(Müslim, İman, 56.)

Yukarıdaki hadislerde geçen “imanın tadını almak” ifadesinden ne anlıyorsunuz? İmanın tadını almak için neler yapmak gerektiğini hadislerle göre değerlendiriniz.

İslam sözlükte teslimiyet, barış ve kurtuluş gibi anlamlara gelir. Terim olarak İslam; Yüce Allah'ın Hz. Âdem'den (a.s.)*** başlayarak son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar insanlar için gönderdiği dinin ortak adıdır.² İslam, Yüce Allah'ın iradesine gönülden teslim olma, barış içinde yaşama ve nihayetinde de ebedi kurtuluş ve mutluluğa erme dinidir. Allah'ın (c.c.) dinine inanan ve hayatını bu dinin ilkelerine göre düzenleyen kimseye Müslüman denir. Müslümanlar, İslam dininin emirlerine uyar, yasaklarından kaçınırlar. İslam dininin övdüğü ahlaki nitelikleri kazanmaya ve bunlara göre davranmaya çalışırlar. İbadetlerini yerine getirir ve insanlar arası ilişkilerde İslam dininin belirlediği ölçülere ve hukuka göre hareket ederler.

* Sallallahu aleyhi ve sellem: “Allah ona salât ve selam etsin.” anlamına gelen ve Hz. Muhammed'in adı anıldığında söylenen yüceltme sözü

1 bk. Mustafa Sinanoğlu, “İman”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 22, s. 212.

** Celle celâlühû: “O'nun şanı ne yücedir.” anlamına gelen ve Allah'ın adı anıldığında söylenen yüceltme sözü

*** Aleyhisselam: “Ona selam olsun.” anlamına gelen ve Peygamberlerin adı anıldığında söylenen yüceltme sözü

2 bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 167.

‘Görsel 1.2 ‘Allah katında din İslam’dır...’

(Âl-i İmrân suresi, 19. ayetinin Arapçasının yazılı olduğu hat çalışması Hattat: Hasan Rıza Efendi)

İman ve İslam bir bütündür. Doğru inanç, peşinden doğru bilgiyi ve doğru davranışları getirir. Yüce Allah’a ve onun peygamberine iman eden kişi, bu inancını Allah’a (c.c.) ve peygamberine teslim olarak ve onlara olan sevgi ve bağlılığını davranışlarına yansıtarak gösterir. İyi bir mümin aynı zamanda iyi bir Müslümandır. İman kalptedir. İslam ise kalpteki imanın davranışlara en güzel şekilde yansımasıdır.

NOT EDELİM

İslam’ın Temel Kaynakları

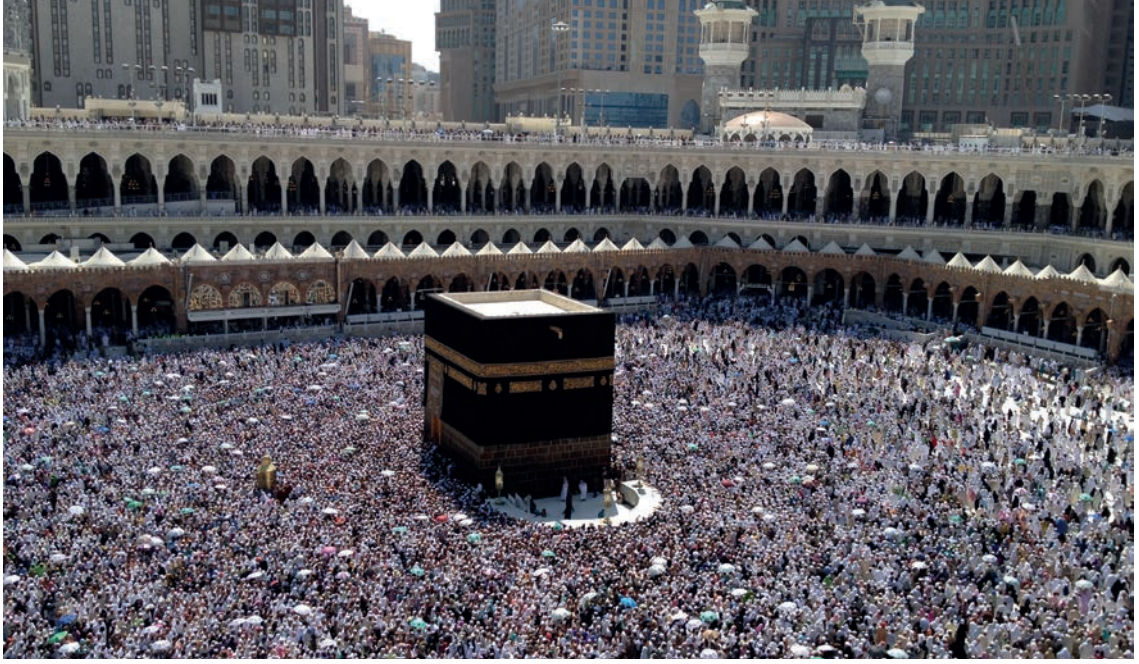
Kur’an-ı Kerim: Hz Muhammed’e (s.a.v.) vahiyle gelen, mushaflarda yazılı olan, değiştirilmeden nesilden nesile nakledilen, okunması ve yaşanmasıyla ibadet edilen, başkalarının benzerini getirmekten aciz kaldığı Allah’ın (c.c.) mucize kelimasıdır.

Sünnet: Hz. Muhammed’in (s.a.v.) sözleri, davranışları ve sahabilerinin yapmış olduğu olumlu davranışları onaylamasıdır.

(bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 202, 203, 334.)

İslam dini insanın fıtratına yani onun yaratılış özelliklerine uygun bir dindir. Emirlerini uygulamak insana zor gelmediği gibi yasakladığı şeylerden uzak durmak da zor değildir. İslam dini aşırılıklardan uzak, orta yolu esas alan bir dindir. Her kültür ve coğrafyadan insan İslam’ın temel ilkelerini anlayabilir ve ibadetlerini yerine getirebilir. Bu açıdan İslam, bütün insanlığa gönderilmiş evrensel bir dindir.

1. ÜNİTE

Görsel 1.3 *Hac ve namaz gibi topluca yapılan ibadetler insanlar arasında birliği ve kardeşliği pekiştirir.*

İmanın ve İslam'ın bir takım esasları vardır. Yüce Allah'ın varlığına ve birliğine, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahirete ve kadere inanmak imanın esaslarıdır. Müminler bu esaslara Kur'an-ı Kerim'de ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hadislerinde açıklandığı şekilde iman ederler. Yüce Allah vardır ve birdir; eşi, benzeri ve dengi yoktur. Her türlü eksiklikten münezzehtir. En güzel isimler ve sıfatlar O'nundur. Yaratan, yaşatan ve rızık veren O'dur. İnsanları bu dünyaya imtihan için göndermiştir. O, yarattığı hiçbir varlığa benzemez. Sadece O'na kulluk edilir ve yalnızca O'ndan yardım istenir.

HATIRLAYALIM

“Sizin ilâhınız bir tek ilâhtır. O'ndan başka ilâh yoktur. O, Rahmân'dır, Rahîm'dir.”
(Bakara suresi, 163. ayet.)

İman esaslarına inanan bir mümin belli başlı ibadetlerle kendini arındırmaya ve iyi bir kul olmaya çabalar. İslam'ın şartları olarak bilinen bu ibadetler; kelime-i şهادet getirmek, namaz kılmak, zekât vermek, oruç tutmak ve hacca gitmek şeklinde sıralanır. Kelime-i şهادeti söyleyerek İslam dairesine gireriz. Namaz ile Yüce Allah'a yönelir, sevgi ve bağlılığımızı gösteririz. Zekât ibadetiyle bencillikten kurtulur, paylaşmayı öğreniriz. Oruç tutarak nefsimizin sınırsız arzu ve isteklerini terbiye ederiz. Hacca giderek kutsal mekânları ziyaret eder ve İslam dininin inananları kardeş yapan gücünü hissederiz. Tüm bu ibadetleri sadece Yüce Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanmak için yaparız.

YAZALIM

Milletimiz, dünyanın dört bir yanında bulunan ihtiyaç sahiplerine yardım ulaştırmaktadır. Sizce Türk halkını bu davranışa yöneltten ahlaki özellikleri nelerdir? Aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

İman ve ibadetler yanında sorumlu olduğumuz bir başka husus da güzel ahlak sahibi olmaktır. Doğruluk, güvenilirlik, cesaret, cömertlik, yardımseverlik, tevazu, müsamaha Müslümanlarda olması gereken niteliklerden bazılarıdır. Hz. Muhammed (s.a.v.), “Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.”³ buyurarak ahlaklı olmanın önemini belirtmiştir. Güzel ahlak imanımızı ve ibadetlerimizi taçlandıran bir özelliktir.

İman, ibadet ve güzel ahlak ile bezenmiş Müslüman, hem bireysel hem de toplumsal alanda İslam dininin açıkladığı hükümlere titizlikle uyar. Evde, okulda, işyerinde, alışverişte, yolculukta, yemekte, sohbette vb. tüm durumlarda İslam dininin helal ve haram sınırlarına dikkat eder.

3 Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 381.

YAZALIM

Ömer b. Hattâb (r.a.)* anlatıyor:

“...Bir gün Allah Resulünün yanında otururken elbisesi bembeyaz, saçları simsiyah biri çıkageldi. Üzerinde yolculuktan bir eser yoktu ve hiçbirimiz onu tanı mıyorduk. Bu adam Allah Resulünün yanına geldi ve önüne oturdu. Dizlerini onun dizlerine dayadı, ellerini dizlerinin üzerine koydu ve:

“Ey Muhammed, Bana İslam’ı anlat.” dedi.

Allah Resulü:

“İslam, Allah’tan başka ilah olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın peygamberi olduğuna şehadet etmen, namazı kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve yola gücün yeterse Kâbe’yi haccetmendir.” diye cevapladı.

Adam, “Doğru söyledin.” dedi. Adamın hem sorup hem de cevabı tasdik etmesi tuhafımıza gitmişti. Adam tekrar sordu:

- İman nedir?

Allah resulü cevapladı:

“İman; Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe; kade-re, hayrın ve şerrin O’ndan olduğuna iman etmendir.” diye cevapladı.

Adam yine, “Doğru söyledin.” diyerek cevabı onayladı.

...

Sonra adam yanımızdan ayrıldı. Ben bir süre öylece kalakaldım. Allah resulü bana sordu:

“Ey Ömer, O soru soran kişi kimdi biliyor musun?” Ben, “Allah ve Resulü daha iyi bilir.” diye karşılık verince Allah Resulü:

“O Cebrail’di. Size dininizi öğretmek için geldi.” buyurdu. (Müslim, İman, 1.)

Yukarıdaki hadisten hareketle imanın ve İslam’ın şartlarının neler olduğunu aşağıdaki bölümlere yazınız.

*Radiyallâhu anh: Allah ondan razı olsun.

İman

İslam

2. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet

Müslüman olmak için öncelikle ne yapmak gerekir?

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet, Yüce Allah'a ve O'nun peygamberi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) olan inancımızı açıkladığımız, İslam inancının özü olan ifadelerdir. Bu sözleri gönülden inanarak söyleyen kişi Müslüman olur.

Kelime-i Tevhid:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

Okunuşu: Lâ ilâhe illallâh. Muhammedün Resûlullâh.

Anlamı: Allah'tan başka ilah yoktur. Muhammed, Allah'ın Resulüdür.

Kelime-i Tevhid ile, Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine olan inancımızı ifade ederiz. Kelime-i Tevhid'i inanarak söyleyen kişi, Allah'tan (c.c.) başka ilah olmadığını, Hz. Muhammed'in de (s.a.v.) Allah'ın peygamberi olduğunu kabul etmiş olur.

Tek bir ilah vardır. O da Yüce Allah'tır. Her şeyi yaratan, yaşatan, her şeye bir kader belirleyen ve kendisine kulluk edilmeye layık tek varlık O'dur. Tek Allah inancına tevhid inancı denir. İslam, tevhid dinidir. Tevhid'in zıddı ise şirk'tir. Şirk, Allah'a ortak koşmak; Allah'tan (c.c.) başka varlıkları tanrı olarak kabul etmek anlamına gelir ki bu İslam dininde en büyük günah sayılmıştır.

NOT EDELİM

ilah kelimesi şu anlamları içerir;

- Kulluk edilen,
- Yüceliği karşısında hayranlık duyulan,
- Gönülden bağlanılıp sığınılan,
- Hayatın tüm alanlarındaki kuralları belirleme hakkı elinde olan,
- Sevgi, saygı ve yüceltmede eşsiz kabul edilen mutlak varlık.

(bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 164.)

1. ÜNİTE

Müslümanlar şirkin her türlü-sünden uzak dururlar. Kelime-i Tevhid'i sık sık söyleyerek Yüce Allah'ın varlığını, birliğini ve her şeyin sahibi olduğunu ilan ederler. İbadetin sadece O'na yapıla-cağını, sadece O'ndan yardım isteneceğini hatırlar ve inançlarını her zaman tazelerler.

DİKKAT EDELİM

Abdullah b. Mesud (r.a.) anlatıyor:

“Resulullah’a ‘Allah katında en büyük günah nedir?’ diye sordum. ‘Seni yarattığı hâlde Allah’ın bir denginin olduğunu kabul etmendir.’ buyurdu.”

(Buhârî, Tefsîr (Furkân), 2.)

Görsel 1.4 *Kelime-i Tevhid'in Arapça yazılışını gösteren bir hat çalışması*

Kelime-i Tevhid'in ikinci rüknü, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) peygamberi olduğunu kabul etmektir. Yüce Allah Hz. Muhammed'i (s.a.v.) son peygamber olarak seçmiş ve onu âlemlere rahmet olarak göndermiştir. İslam dinini açıklayan ve onu yaşayarak bize en güzel şekilde örnek olan odur. Onun yaşam tarzı, sözleri ve davranışları demek olan sünnet, Müslümanların hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Onu örnek alıp, onun gibi olmaya çalışmak Allah'ın (c.c.) sevdiği bir insan olmaya çalışmak demektir. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini kabul etmeden Müslüman olmak mümkün değildir.

HATIRLAYALIM

“...Muhammed, Allah'ın resulü ve nebi-lerin sonuncusudur...”

(Ahzâb suresi, 40. ayet.)

YORUMLAYALIM

Aşağıdaki şiiri okuyarak vermek istediği mesajı yorumlayınız.

TEVHİDE GEL TEVHİDE

Buyruğun tut Rahmân'ın
Tevhide gel tevhide
Tazelensin imanın
Tevhide gel tevhide
Yaban yerlere bakma
Canın odlara yakma
Her gördüğüne akma
Tevhide gel tevhide

Zâhirde kalan kişi
Güç etme âsân işi
Gider gayrı teşvişi
Tevhide gel tevhide

Şirki baştan savarsan
Hak bilmeğe iversen
Yaradani seversen
Tevhide gel tevhide

Sen seni ne sanırsın
Faniye dayanırsın
Hoş bir gün uyanırsın
Tevhide gel tevhide
Emri yerine yetir
İhmâli ko iş bitir
Sıdk ile iman getir
Tevhide gel tevhide

Uyanı gör gafletten
Geç bu fâni lezzetten
İç kevser-i vahdetten
Tevhide gel tevhide

Hüdâyî'yi gûş eyle
Şevke gelip cûş eyle
Bu kevserden nûş eyle
Tevhide gel tevhide.

(Aziz Mahmûd Hüdâyî,
Dîvân-ı ilâhiyât, s. 214-215.)

Yaban: yabancı
Od: ateş
Mâsivâ: Allah (c.c.) dışındaki fani şeyler
Zâhir: dış, dış görüntü
Âsân: kolay
Teşviş: karışıklık, kargaşa
İvermek: acele etmek.
Gaflet: gerçeği görememek, dalgınlık, uyku hali
Fani: gelip geçici
Sıdk: doğruluk
Kevser-i vahdet: birlik pınarı
Gûş eylemek: dinlemek.
Şevk: arzu, istek
Cûş eylemek: coşmak.
Nûş eylemek: içmek, yudumlamak.

Görsel 1.5. Mescidi Nebi

Kelime-i Şehadet

Şehadet bir şeye tanık olmak, bir şeyin doğruluğundan kesin bir şekilde emin olmak gibi anlamlara gelir. Kelime-i Şehadet Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) O'nun kulu ve peygamberi olduğuna şahit olduğumuzu açıkladığımız sözdür. Bu sözü söyleyen kişi Yüce Allah'ın bir ve tek olduğunu ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) elçisi olduğunu kesin olarak kabul ve ilan etmiştir. Gönülden inanarak bu sözü söyleyen kimse Müslüman olur.

Görsel 1.6 *Kelime-i Şehadet'in Arapça yazılışını gösteren bir hat çalışması (Hattat: Hasan Çelebi)*

Okunuşu: Eşhedü enlâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh.

Anlamı: Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Ve yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve resulüdür.

Yüce Allah'ın varlığı ve birliği bir Müslüman için o kadar açık bir gerçektir ki o, hayatını bu gerçeğe her an tanıklık ederek yaşar. Kâinat, Allah'ın (c.c.) varlığını ve birliğini kanıtlayan bir eserdir. Müminler bu esere baktıkça onu yaratanın varlığını ve birliğini hissederek.

Görsel 1.7 Kâinattaki her şey Yüce Allah'ın varlığına ve birliğine bir delildir.

Şehadet sözünün ikinci rüknü Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) kulu ve peygamberi olduğuna şehadet etmektir. Kelime-i Şehadet'te, Kelime-i Tevhit'ten farklı olarak "Hz. Muhammed, Allah'ın kuludur." ifadesi vardır. Hz. Muhammed (s.a.v.) bir insandır; doğmuş, büyümüş, evlenmiş, çocukları olmuştur. O da bizim gibi sevinçler, üzüntüler ve zorluklar yaşamıştır. Rızkını kazanmak için çalışmış ve kötülüklerin ortadan kalkması için mücadele etmiştir. Nihayetinde her insan gibi vefat etmiştir. Onun değeri ve önemi; Yüce Allah'ı tanıma ve O'na kul olma konusunda bize rehberlik etmesi ve Allah'ın (c.c.) övdüğü yüce bir ahlaka sahip olmasıdır.

YORUMLAYALIM

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'in önemini aşağıdaki hadislerle göre yorumlayınız.

"Kim kalbiyle tasdik ederek Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şehadet ederse Allah ona cehennemi haram kılar..."

(Buhârî, iman, 49.)

"Son sözü 'Lâ ilâhe illallah' olan kimse cennete girer." (Ebu Dâvûd, Cenâiz, 15-16.)

"En faziletli zikir, 'Lâ ilâhe illallah'tır..." (Tirmizî, Deavât, 9.)

"...Allah'tan başka ilâh yoktur, diyen ve kalbinde zerre kadar hayır (iman) bulunan herkes cehennemden çıkarılacaktır." (bk. Müslim, iman, 325.)

"...Kıyamette şefaatiyle en mutlu olacak kişi, samimi bir şekilde, gönünden gelerek 'Lâ ilâhe illallah' diyen kimsedir." (Buhârî, ilim, 33.)

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet:

- Allah'ı (c.c.) tek ve eşsiz olarak kabul etmektir.
- Allah'a (c.c.) teslim olmaktır.
- Allah'ın (c.c.) rızasına talip olmaktır.
- Allah'ın (c.c.) gücüne ve kudretine şahit olmaktır.
- Allah'tan (c.c.) başkasına kul olmayı reddetmektir.
- Allah'tan (c.c.) başkasına dua ve ibadet etmemektir.
- Hz. Muhammed'i (s.a.v.) peygamber bilmek ve onun sünnetine uymaktır.

3. İmanın İnsana Kazandırdıkları

Sizce, Yüce Allah'a iman etmek bir kimseye ne gibi özellikler kazandırır?

Yemek içmek gibi maddi ihtiyaçlarımız yanında inanma, güvenme, sevme ve sevilme gibi manevi ihtiyaçlarımız da vardır. İnanmak ve güvenmek insanın yaratılışında olan güçlü duygulardır. İnsanlar birbirlerine inanmak ve güvenmek isterler. Bunlar sağlıklı bir birey ve toplum olmanın vazgeçilmez şartlarıdır. İnsanların birbirlerine inanmadıkları ve güvenmedikleri bir yerde barış, huzur ve mutluluk olmaz. Orada korku, endişe ve karmaşa hâkim olur. Bunun yanı sıra insanlar her şeyi bilen, her şeye gücü yeten, her zaman yanlarında olan ve kendisine dua edip sığınabilecekleri yüce bir varlığa inanma ihtiyacı içindedirler. Bu, Yüce Allah'ın insanların yaratılışına koyduğu bir ihtiyaçtır. Bu sayede insanlar Rablerini bilmek ve O'na ibadet etmek arayışı içinde olurlar.

Yüce Allah'a iman, inanma ve güvenme duygularımızı en doğru şekilde tatmin etmemizi sağlar. İman sayesinde insan kendini yalnız ve çaresiz hissetmez ve asla ümitsizliğe kapılmaz. Çünkü bilir ki Allah (c.c.), kendisine maddi ve manevi rızıklar verir. Duaları işitir ve tüm dualara icabet eder. Yüce Allah kulunu asla yalnız bırakmaz, ona yardım eder. Merhameti ve şefkatiyle muamele eder. Allah'ın (c.c.) varlığına inanmak insana güç verir. İnsan O'nun zikriyle mutlu ve huzurlu olur. Mümin, kendine bu kadar yakın olan, kendisine her zaman nimetler veren Rabbi karşısında sorumluluklarının ve görevlerinin bilincinde olur ve buna uygun yaşar. Allah'a (c.c.) imanı sayesinde güçlü, sağlıklı ve dengeli bir karaktere sahip olur. Ailesine, vatanına, milletine, tüm insanlığa ve yaratılmış her şeye karşı sorumluluk bilinci, sevgi, merhamet ve şefkat duygularıyla hareket eder.

Görsel 1.8 *İman etmek insana doğru yolu bulabilmesi için rehberlik yapar.*

Yüce Allah'ın insanlara peygamberler göndermesi ve onlara vahiy yoluyla emir ve yasaklarını bildirmesi, merhametinin bir göstergesidir. Peygamberlerin de bizim gibi birer insan olmaları onları örnek almamızı kolaylaştırır. Müslümanlar son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) iman ederek ve onu kendilerine örnek alarak iyi birer insan olmaya çalışırlar. Kur'an-ı Kerim sayesinde Rabbimizle irtibatımız kesintisiz bir şekilde devam eder. Vahiy yani Allah'tan (c.c.) gelen bilgi ve mesajlar aklımıza rehberlik eder. Bu sayede yolumuzu şaşırılmaz, doğru yoldan ayrılmayız.

YORUMLAYALIM

“...Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.”

(Ra'd suresi, 28. ayet.)

Yukarıdaki ayetten hareketle Allah'ı (c.c.) anmak ile huzurlu olmak arasında nasıl bir bağlantı olabilir? Yorumlayınız.

Meleklerle iman, gayba imanının bir göstergesidir. Gayb, maddi âlemin ötesinde kalan, duyularımızla algılayamadığımız âlemdir. Meleklerin varlığına inanarak yaşamak yeryüzünde yalnız olmadığımıza, Allah'ın (c.c.) kuvvetinin, iyiliğin ve güzelliğin her yerde olduğuna inanarak yaşamak demektir. Böyle bir yaşam Müslümanlara güven, huzur ve mutluluk verir. Meleklerin varlığına iman eden mümin, bu sayede davranışlarını güzelleştirir. Meleklerin müminlerin dostu olması ve onlar için dua etmeleri Müslümanlara cesaret ve güç verir.⁴ Bu inançtan güç alan Müslüman ibadet ve iyilikte âdeta bir melek gibi olmaya çalışır.

4 bk. Fussilet suresi, 30-31. ayetler.

NOT EDELİM

“Şüphesiz, Rabbimiz Allah’tır’ deyip, sonra dosdoğru yolda yürüyenlerin üzerine melekler iner. Onlara: ‘Korkmayın, üzülmeyin, size vâdolunan cennetle sevinin!’ derler. ‘Biz, dünya hayatında da âhirette de sizin dostunuzuz. Orada, çok bağışlayıcı, çok merhametli olan Allah’tan bir ikram olarak sizin için canınızın çektiği her şey bulunacak, yine orada umduğunuz her şeyi elde edeceksiniz.’”

(Fussilet suresi, 30-32. ayetler.)

Ahiretin varlığına iman eden biri, ölüm karşısında kendini çaresiz ve aciz hissetmez. Ölüm bir son değil sonsuz hayatın başlangıcı olarak görür. Bu dünyaya imtihan olarak gönderildiğinin bilinciyle yaşar ve gerçek hayat olan ahiret hayatı için hazırlanır. Bu sayede hem dünyasını hem de ahiretini kazanır. Dünyada yaptıklarının hesabını Yüce Allah’a vereceğini bildiği için haram ve kötü işlerden kaçınarak helal ve güzel işlere yönelir. Kendini sürekli hesaba çeker ve hatalarından, günahlarından tövbe eder. Nefsi üzerinde özdenetim sağlar, davranışlarını kontrol eder. İnsanlara ve dünyaya faydalı olmaya çalışır, zararlı davranışlardan uzak durur. Bu dünyadaki zulüm ve haksızlıkların ahirette mutlaka cezasını bulacağını bilir. Bu, onda adalet duygusunun gelişmesini sağlar. Ahirete iman insanın yaratılışında var olan sonsuzluk özleminin ve her zaman mutlu olma isteğinin bir karşılığıdır. Bu sebeple müminler, barış, esenlik ve sonsuz mutluluk yurdu olan cenneti kazanmaya ve Yüce Allah’ın rızasına ermeye çalışır.

Görsel 1.9 Ölüm bir son değil, sonsuz ahiret hayatının başlangıcıdır.
(Yahya Efendi kabristanı, İstanbul)

LİSTELEYELİM

“Allah’a ve ahiret gününe iman eden kişi misafirine ikram etsin. Allah’a ve ahiret gününe iman eden kişi komşusunu rahatsız etmesin. Allah’a ve ahiret gününe iman eden kişi ya hayır söylesin ya da sussun.”

(Ebu Dâvûd, Edeb, 122-123.)

Yukarıdaki hadisten hareketle, ahirete inanan bir kimsenin sahip olması gereken davranışları listeleyiniz.

-
-
-
-

Kadere iman, Yüce Allah’ın her şeyi belli bir amaca yönelik olarak mükemmel bir düzen içinde yarattığına inanmaktır. Kadere iman eden bir mümin, yaşadığı dünyada geçerli olan Allah’ın (c.c.) koyduğu kanunlara uyumlu bir hayat sürer. Kendine ve tabiata zarar vermez, düzeni bozmaz, ölçüyü kaçırmaz. Her şeyin belli bir amaç ve hikmet doğrultusunda yaratıldığını bilir. Özgür iradesini kullanarak yaratılış amacına uygun işler yapar. Mümin için dünyada tesadüf diye bir şey yoktur. O, her şeyin sonsuz ilim, irade ve kudret sahibi Allah’ın (c.c.) bilgisi dahilinde gerçekleştiğine inanır. Başına ne gelirse gelsin, neyle karşılaşırsa karşılaşsın Rabbini hatırlar. Zorluk ve sıkıntılara sabreder; mutluluk ve nimetlere şükreder.

Yüce Allah kader konusunda insana zorlama yapmamıştır. Kişi akıl ve iradesiyle neyi isterse Allah (c.c.) onu yaratır. Yani dilemek kuldan, yaratmak ise Allah’tandır.⁵ Rızkını kazanmak için çalışır, yılgınlık ve tembellik göstermez. Bir işte üzerine düşen görevleri yapar ve sonuç için her zaman Allah’a (c.c.) güvenir. Böylesi bir hayat güzel ve anlamlı bir hayattır. Müminin hayatına bu güzelliği ve anlamı veren onun Yüce Allah’a olan imanıdır.

AFİŞ HAZIRLAYALIM

Aşağıdaki ayetle ilgili bir afiş hazırlayınız.

“Ey iman edenler! Allah’a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin...”

(Nisâ suresi, 136. ayet.)

5 bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 188.

OKUYALIM

İMANIM SAYESİNDE;

- Rabbimi, peygamberimi ve dinimi çok severim.
- Doğruyum, asla yalan söylemem.
- Dürüstüm, kimseyi kandırmaya çalışmam.
- Kendime güvenirim.
- Cesurum.
- Ümitsizliğe kapılmam.
- Sorumluluklarımın bilincindeyim.
- Adil davranır, haksızlıktan ve zulmetmekten kaçınırım.
- İbadetlerimi ve kulluk görevlerimi yerine getiririm.
- Yaşadığım dünyayı, doğayı, hayvanları, bitkileri; tüm canlıları sever, onları korurum.
- Disiplinli yaşar, davranışlarımı kontrol ederim.
- Ailemi, arkadaşlarımı, vatanımı, milletimi maddi ve manevi değerlerimi çok severim.
- İnsanlara yardım ederim.
- Çalışırım, Allah'ın (c.c.) yardımıyla başarıyorum.
- Sabırlıyım, zorluklar beni yıldıramaz.

4. İman Bakımından İnsanlar

Sizce niçin tüm insanlar aynı şeyi düşünüp aynı fikirde olmazlar?

İnsanlar, Allah'a (c.c.) ve dinine karşı tutum ve davranışları bakımından mümin, kâfir ve münafık olarak adlandırılır.

Mümin:

Mümin inanıp tasdik edendir. Sözüne güvenilen ve aynı zamanda başkalarının güvende olmasını sağlayan kişi anlamına da gelir. Allah'a (c.c.) ve peygamberi aracılığıyla insanlara bildirdiklerinin tümüne şüphe duymaksızın iman eden kişiye mümin denir. Kur'an-ı Kerim'de **"Müminler kesinlikle kurtuluşa**

DİKKAT EDELİM

"Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır."

(Ebû Davûd, Sünnet, 15.)

ermiştir. Onlar, namazlarında derin bir saygı hali yaşarlar. Anlamsız, yararsız şeylerden uzak dururlar. Zekâtı verirler. İffetlerini korurlar...”⁶ buyrulurak mümin olmanın insanı kurtuluşa erdirecek tek yol olduğu vurgulanmaktadır. Müminlerin firdevs cennetlerine gireceği ise şu ayetlerde haber verilmiştir. **“Yine o müminler emanetlerine ve ahidlerine sadakat gösterirler. Namazlarını titizlikle eda ederler. İşte vâris olacaklar bunlardır. Firdevs cennetine vâris olacaklar ve orada onlar ebedî kalacaklardır.”**⁷ Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) de

Görsel 1.10 Mümin insanlara faydalı olan kişidir.

mümini yaprakları hiç dökülmeyen ve daima meyve veren hurma ağacına benzetir.⁸ Bu ağacın kökü imandır. İman şüphe, şirk ve inkâr barındıran kötü söz ve davranışları kabul etmez. İman sayesinde mümin daima dipdiri ve heyecanlı olur.

Müminin kalbi güzelliklerle doludur. Bu sayede çevresindeki insanlara güzel davranır ve onlara faydalı olur. Hz. Muhammed (s.a.v.) müminin bu özelliğini şöyle dile getirmiştir: *“Muhammed’in canı elinde olan Allah’a yemin olsun ki mümin bal arısına benzer; güzel şeyler yer, güzel şeyler üretir, (güzel yerlere) konar, (konduğu yeri de) kırmaz ve bozmaz.”*⁹ Müminin yedikleri de helal ve temizdir. Onun ortaya koyduğu, ürettiği eserler kendisi ve insanlar için faydalıdır. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) bir hadisinde: *“Allah’ım! Beni, iyilik yaptığı zaman sevinç duyan, kötülük yaptığı zaman da bağışlanma dileyen kullarından eyle.”*¹⁰ diye dua etmiştir. Bütün bunlar müminde bulunması gereken özelliklerdir.

Allah (c.c.), kendisine iman edip güzel işler yapanları ahirette nasıl ödüllendireceğini Kur’an-ı Kerim’de şöyle haber vermektedir: **“İman edip salih amel işleyenler var ya onları içinden ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları cennet köşklerine yerleştireceğiz. (Allah’ın istediği şekilde gayret gösterenlerin) Çalışanların mükâfatı ne güzeldir!”**¹¹

6 Mü’minûn suresi, 1-5. ayetler.

7 Mü’minûn suresi, 8-11. ayetler.

8 bk. Buhârî, Edeb, 89.

9 Ahmed b. Hanbel, II, 199.

10 İbn Mâce, Edeb, 57.

11 Ankebût suresi, 58. ayet.

YAZALIM

Kur'an-ı Kerim'de müminlerin özelliklerinden bahsedilmiştir. Sizler de Kur'an-ı Kerim'den müminlerin bazı özelliklerini bulup yazınız.

➤ Müminler ancak Allah'a (c.c.) kulluk ederler.

➤ Yalnızca Allah'a (c.c.) güvenirler.

➤

➤

➤

➤

➤

➤

Kâfir:

Kâfir; örten, gizleyen ve nankörlük eden anlamına gelir. Terim olarak, Allah'a (c.c.) ve peygamberi aracılığıyla bildirdiklerine inanmayan ve onları inkâr eden kişidir. Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini; yaratan, yaşatan ve rızık verenin O olduğunu kabul etmeyenler, Allah'ın (c.c.) buyruklarına da uymazlar. Onlar kendi arzularına; yanlış inanç ve düşüncelerine göre yaşarlar. Kâfirler gerçeği kabul etme konusunda önyargılı ve umursamaz oldukları, kalplerini İslam'ın çağrısına açmadıkları için Allah'ın (c.c.) ayetlerini anlayamazlar.¹² Allah'a (c.c.), meleklerine, peygamberlerine ve inananlara düşmanlık ederler.¹³ Onlar dünya hayatını ahirete tercih ederler ve insanları doğru yoldan ayırmaya çalışırlar.¹⁴

Her şeyin yaratıcısı Allah'tır (c.c.). O, yarattığı her canlının rızıkını da verendir. Bütün güç ve kudret O'nundur. Yiyeceklerimizi, içeceklerimizi, ekinlerimizi, yağmuru ve her nimeti bize bağışlayan Allah'tır (c.c.). Bu apaçık gerçeğe rağmen başka bir varlığı O'na ortak koşarak tanrı kabul etmek, İslam inancına göre şirk olarak adlandırılır. Böyle inanan kişiye müşrik denir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.), şirki en büyük günah saymış¹⁵ ve "Her kim Allah'a bir şeyi ortak koşarak ölürse cehenneme girer."¹⁶ buyurarak insanları bu konuda uyarmıştır.

12 bk. Tevbe suresi, 124-125. ayetler.

13 bk. Bakara suresi, 98; Nahl suresi, 27. ayet.

14 bk. İbrahim suresi, 3. ayet.

15 bk. Buhârî, Tefsir, (Furkân) 2.

16 Müslim, İmân, 150.

Kur'an-ı Kerim'de ehl-i kitap (kitap ehli) olarak tanımlanan bir gruptan da bahsedilir. Ehl-i kitap tabiriyle, Müslümanlar dışında Tevrat, Zebur ve İncil'e inanan kimseler kastedilir.¹⁷ Aynı zamanda bu kişiler Hz. Muhammed'e ve onun getirdiklerine inanmayan kimselerdir. Yüce Allah onları kendi birliğine iman etmeye ve hiçbir şeyi kendisine ortak koşmamaya çağırır. Kur'an-ı Kerim'de Allah (c.c.) ehl-i kitaba şöyle seslenir: **“De ki: ‘Ey Ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze gelin: Yalnız Allah’a tapalım, O’na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah’ı bırakıp da içimizden bazıları diğer bazıları rab edinmesin...”**”¹⁸

Kur'an-ı Kerim Allah'ı (c.c.), meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr edenlerin doğru yoldan saptıklarını bildirir.¹⁹ Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın (c.c.) kendilerine verdiği akla rağmen ayetlerini inkâr edip küfre düşenlerin ahirette nasıl cezalandırılacağı şöyle haber verilir: **“İşte böyle; Allah'ın düşmanlarının cezası ateştir. Ayetlerimizi bile bile inkâr etmeleri karşılığı orası onların temelli kalacakları yerdir.”**²⁰

Münafık:

Olduğundan başka görünen, içiyle dışı birbirinden farklı olan kişiye münafık denir. Münafık, iman etmediği halde çıkarları için kendisini mümin olarak gösteren kişidir.

Kur'an-ı Kerim'de münafıklarla ilgili pek çok ayet vardır. Onların iki yüzlülüğüne şu ayetle dikkat çekilir: **“İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları halde ‘Allah’a ve ahiret gününe inandık.’ derler. Bunlar Allah’ı ve müminleri aldatmaya çalışırlar. Oysa sadece kendilerini aldatırlar da farkında değillerdir.”**²¹

Münafıklar iman etmemişlerdir. Fakat kâfirliklerini saklayarak Müslüman gibi görünürler. Oysa onların kalbinde müminlere karşı kin vardır.²² Allah'ı (c.c.) ve müminleri alaya alırlar.²³ Münafıklar cimri, yalancı ve kibirlidirler.²⁴ Kötülüğü yaygınlaştırıp iyiliğe engel olmaya çalışırlar.²⁵ Aslında dua ve ibadet konusunda isteksiz oldukları halde gösteriş yapmayı severler, Allah'ı aldatmaya çalışırlar.²⁶

BİLİYOR MUSUNUZ?

Kur'an-ı Kerim'de Allah (c.c.) bize münafıkların inanç durumlarını, psikolojik yapılarını ve ahlaki bozukluklarını haber vermektedir.

(bk. Münâfikûn suresi, 1-11. ayetler.)

17 bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s.68.

18 Âl-i İmrân suresi, 64. ayet.

19 bk. Nisâ suresi, 136. ayet.

20 Fussilet suresi, 28. ayet.

21 Bakara suresi, 8-9. ayetler.

22 bk. Âl-i İmrân suresi, 119. ayet.

23 bk. Tevbe suresi, 65 ve 79. ayetler.

24 bk. Tevbe suresi, 67; Münâfikûn suresi, 1. ve 5. ayetler.

25 bk. Tevbe suresi, 67. ayet.

26 bk. Nisâ suresi, 142. ayet.

KONUŞALIM

“Münafığın alâmeti üçtür: Konuşunca yalan söyler, söz verince sözünden cayar, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder.”

(Buhârî, Edeb, 69.)

Peygamberimizin yukarıdaki hadisinden anladıklarınızı arkadaşlarınızla konuşunuz.

Münafıklar da kâfirler gibi cehenneme gideceklerdir.²⁷ Allah (c.c.) onların cehennemdeki durumuyla ilgili şöyle buyurmaktadır: **“Doğrusu münafıklar, ateşin en aşağı tabakasındadırlar. (O gün) onlar için hiçbir yardımcı da bulamazsın.”**²⁸

Peygamber Efendimiz de münafıkların kıyamet günündeki halini şöyle haber vermektedir: “Kıyamet günü Allah katında insanların en kötüsünün şunlara bir yüzle, bunlara diğer bir yüzle gelen iki yüzlü kimseler olduğunu görürsün!”²⁹ Bundan ötürü biz de Peygamberimizin “Allah’ım! Bozgunculuktan, münafıklıktan ve kötü ahlaktan sana sığınırım.”³⁰ duasını sık sık tekrar etmeliyiz.

5. Esmâ-i Hüsnâ’yı Tanıyorum

Allah’ın (c.c.) isimlerinden hangilerini biliyorsunuz?

Esmâ-i Hüsnâ en güzel isimler demektir. Kur’an-ı Kerim’de en güzel isimlerin Allah’a (c.c.) ait olduğu haber verilir ve O’na bu isimlerle dua etmemiz gerektiği şöyle belirtilir: **“En güzel isimler Allah’ındır; bu güzel isimlerle O’na dua edin...”**³¹

Allah’ın (c.c.) isim ve sıfatları sayesinde O’nun nitelik ve özelliklerini en doğru şekilde öğrenebiliriz. Bu yüzden mümin, Allah’ın (c.c.) güzel isimlerini sık sık okumalı, zikretmeli, dinlemeli ve anlamlarını öğrenmelidir. Hayatını da Esmâ-i Hüsnâ’nın içeriklerine ve işaret ettiği hakikatlere göre şekillendirmelidir. Bu konuda Hz. Muhammed’i (s.a.v.) kendisine örnek alarak Kur’an ahlakıyla ahlaklanmalıdır.

Allah’ın (c.c.) cömertliğini, bağışlayıcılığını, sevgi ve rahmetini bilen her Müslüman imkânı ölçüsünce yumuşak huylu ve nazik olmalıdır. Bütün insani ilişkilerinde sevgi ve saygıyı elden bırakmamalıdır. Mümin, dualarını Allah’ın (c.c.) en güzel isimleriyle süslemelidir. Bu konuda Kur’an-ı Kerim’i ve peygamberimiz Hz. Muhammed’in (s.a.v.) sünnetini kendisine örnek almalıdır.

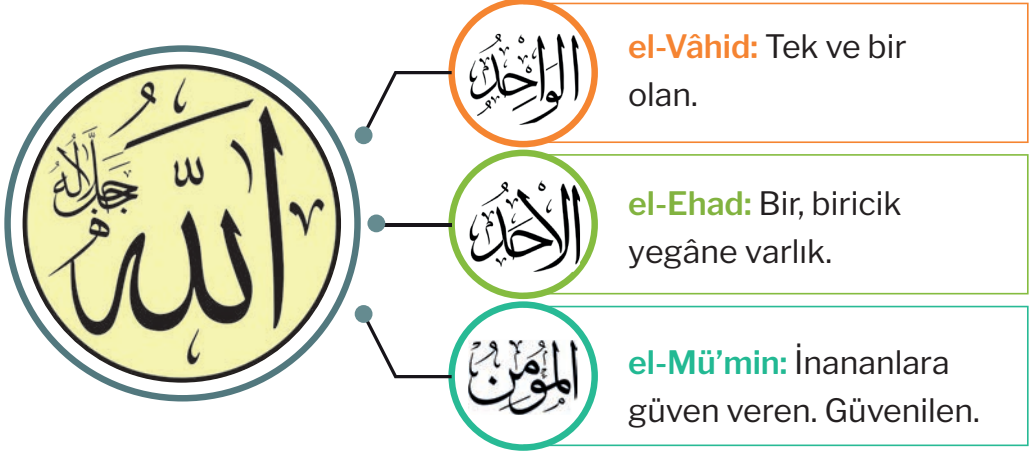
27 bk. Tevbe suresi, 68; Nisâ suresi, 140. ayet.

28 Nisâ suresi, 145. ayet.

29 Buhârî, Edeb, 52.

30 Nesâî, İstiâze, 21.

31 A’râf suresi, 180. ayet.

Allah:

Allah ismi Yüce Rabbimizin zâtına ait özel ismidir. Bu isim bütün Esmâ-i Hüsnâ'yı kendinde barındırır. O Allah (c.c.) ki vardır, birdir ve O'ndan başka da ilah yoktur. Allah'ın (c.c.) başlangıcı ve sonu yoktur. Her şeyi yaratan sonsuz ilim ve güç sahibidir. Hiçbir şey O'na zor gelmez. **“Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka tanrılar bulunsaydı, yer ve gök, (bunların nizamı) kesinlikle bozulup gitmişti. Demek ki arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.”**³²

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur.³³ O, gökleri ve yeri örneksiz bir şekilde yaratandır, her şeyi hakkıyla bilendir.³⁴ Allah (c.c.) kendisinden başka hiçbir ilah olmayan, her şeyin sahibidir. O'nun için eksiklik söz konusu değildir, O, esenlik verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır. Allah lafzının çoğul kullanımı yoktur, hiçbir isim O'nun yerini tutmaz.

Görsel 1.11 Allah lafzının yazılı olduğu bir levha.

32 Enbiyâ suresi, 22. ayet.

33 bk. Nisâ suresi, 171. ayet.

34 bk. En'âm suresi, 101. ayet.

1. ÜNİTE

Allah (c.c.), istediğini yapan, büyüklükte eşi olmayandır. Müşriklerin ortak koştukları şeylerden münezzehtir.³⁵ Hiçbir varlığa hiçbir şekilde muhtaç değildir.³⁶ O, tüm varlıkları rızıklandığı halde rızka ihtiyacı olmayandır.³⁷

Yüce Allah, her türlü övgüye layık olan, şan ve şeref sahibidir.³⁸ Hayat veren, öldürecek olan, daha sonra da tekrar diriltecek olandır.³⁹ Her şeyi ölçü ile yapıp yönlendirendir.⁴⁰ Yaratığı her şeyi iyi, güzel ve sağlam yaratandır.⁴¹ En doğru sözlü olandır.⁴² O, iyidir, güzeldir. İyiliği ve güzelliği sever. Temizdir, temizlenenleri sever.⁴³

Bütün üstün niteliklere sahip olan Allah (c.c.) kullarına şöyle seslenmektedir: **“Kullarım beni sana sorarlarsa, bilsinler ki gerçekten ben (onlara çok) yakınım. Bana dua edince dua edenin duasına cevap veririm...”**⁴⁴ O, kullarına karşı çok merhametli ve affedicidir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *“Müminlerin en büyük koruyucusu Allah’tır. Böyle olduğu için O, açık gizli bütün çirkin işleri haram kılmıştır...”*⁴⁵

KONUŞALIM

“Allah, O’ndan başka ilah olmayan, kendisini uyuklama ve uyku tutmayan, diri, her an yarattıklarını gözetip durandır. Göklerde ve yerde olan ancak O’nundur. O’nun izni olmadan katında şefaate edecek kimdir? Onların işlediklerini ve işleyeceklerini bilir, dilediğinden başka, ilminden hiçbir şeyi kavrayamazlar. Hükümlerini gökleri ve yeri kaplamıştır, onların gözetilmesi O’na ağır gelmez. O, yücedir, büyüktür.”

(Bakara suresi, 255. ayet.)

Sizce Sevgili Peygamberimiz Ayet el-Kürsi olarak bilinen yukarıdaki ayeti neden sık sık okumamızı istemiş olabilir? Arkadaşlarınızla konuşunuz.

35 bk. Haşr suresi, 23. ayet.

36 bk. Ankebût suresi, 6. ayet.

37 bk. En’âm suresi, 14. ayet.

38 bk. Hûd suresi, 73. ayet.

39 bk. Hac sûresi, 66. ayet.

40 bk. A’lâ suresi, 3. ayet.

41 bk. Secde suresi, 7. ayet.

42 bk. Nisâ suresi, 87. ayet.

43 bk. Tirmizî, Edeb, 41.

44 Bakara suresi, 186. ayet.

45 Buhârî, Tefsir (A’râf), 1.

OKUYALIM

Peygamberimiz, Yüce Allah'a en güzel isimleriyle şöyle dua etmiştir:

"Bana yeten, beni barındıran, beni yediren ve içiren, bana iyilik edip (iyiliğini) arttıran, bana nimet verip (nimetini) bollaştıran Allah'a hamdolsun. Her hal ve durumda Allah'a hamdolsun. Her şeyin Rabbi, hükümdarı ve ilahı olan Allah'ım! Cehennemden sana sığınırım."

(Ebû Dâvûd, Edeb, 97, 98.)

el-Vâhid, el-Ehad:

Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden olan Vâhid; bir ve tek anlamına gelir. Bu isme çok yakın bir anlama sahip olan Ehad ismi de bir, yegâne, bir tek gibi anlamlara gelir. Bu isimler, Yüce Allah'ın tek ilah olduğunu ifade etmek için kullanılan isimlerdir.

Allah'ın (c.c.) Vâhid ve Ehad olduğunu söylediğimizde O'nun bir, tek, yegâne varlık olduğuna işaret etmiş oluruz. O'nun benzeri ve dengi yoktur. Allah'ın (c.c.) zâtında ve sıfatlarında bir ve yegâne olduğunu bu isimler ifade eder. O, ezelden beri kâinatı tek başına yaratıp idare edendir. İhlâs suresinde Allah'ın (c.c.) Ehad olduğu şöyle ifade edilir: **"De ki: O Allah Ehad'tır (bir tek-tir)."**⁴⁶ Allah'ın (c.c.) tekliliğini çok kuvvetli bir şekilde vurguladığı için bu sureye Tevhîd suresi de denilmiştir.

'el-Vâhid' hattı
(Hat: Ahmet Zeki Yavaş)

KONUŞALIM

Henüz bir köle olan ve dininden dönmesi için çölün kızgın kumlarına yatırılan, göğsünün üstüne koca koca taşlar konan Hz. Bilal (r.a.), asla putların adını ağzına almamakta ve sadece "Ehad, Ehad" demektedir.

Hız. Bilal'in (r.a.) neden böyle haykırdığını arkadaşlarınızla konuşunuz.

'el-Ehad' hattı (Hat: Ahmet Zeki Yavaş)

1. ÜNİTE

el-Mü'min:

Mü'min Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden biridir. Güven veren, emin kılan, koruyan, iman nurunu veren gibi anlamlara gelir.⁴⁷ Mümin, Kur'an-ı Kerim'de iman, emniyet ve güven veren anlamlarında kullanılmıştır.⁴⁸

Yüce Allah kendisine inananları korku ve endişeden emin kılandır.⁴⁹ Her mümin O'na güvenmesi gerektiğini bilir. O, inanan kişinin hem dünyada hem ahiretteki güvencesidir. Kendisine sığınanların koruyucusu ve kollayıcısıdır. Verdiği sözleri yerine getirir ve Müslümanlar için en güzel yardımcıdır. Onları yalnız bırakmaz. Bu yüzden Allah'a (c.c.) iman eden kişilerin korkusuz ve cesur olması gerekir. Çünkü Allah'a (c.c.) iman etmek aynı zamanda O'na güvenmek demektir. O, sonsuz güç ve kudret sahibidir. Kendi yolunda mücadele edenlerle, sabredenlerle, kendisini sevip saygı gösterenlerle beraberdir.

'el-Mü'min' hattı
(Hat: Ahmet Zeki Yavaş)

DEĞERLENDİRELİM

“Eğer siz Allah’a gerçekten güvenip tevekkül edebilseydiniz, kuşları rızıklandırırdı gibi sizi de mutlaka rızıklandırırdı; Kuşlar sabah karınları açlıktan çıkmış olarak yuvalarından çıkarlar, akşam karınları doymuş olarak evlerine dönerler.”

(İbn Mâce, Zühd, 14.)

Peygamberimizin yukarıdaki hadisinde müminde bulunması gereken hangi özelliğe vurgu yapılmaktadır? Değerlendiriniz.

47 bk. Tirmizî, Deavât, 82.

48 bk. Haşr suresi, 23. ayet.

49 bk. Bakara suresi, 125; En'âm suresi, 82; Nûr suresi 55. ayet.

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

1. İman ve İslam kavramlarını açıklayınız.

.....

.....

.....

2. Kelime-i tevhid ve Kelime-i şehadetin okunuşlarını ve Türkçe anlamlarını yazınız.

.....

.....

.....

3. İmanın insana kazandırdığı özellikleri yazınız.

.....

.....

.....

4. Mümin, kâfir ve münafık kavramlarını açıklayınız.

.....

.....

.....

5. Esmâ-i Hüsnâ kavramını açıklayınız. Allah'ın (c.c.) isimlerinden olan, el-Vâhid, el-Ehad, el-Mü'min isimlerinin anlamlarını yazınız.

.....

.....

.....

1. ÜNİTE

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Sözlükte inanmak, güvenmek, bir şeyin doğruluğunu kabul etmek ve onaylamak gibi anlamlara gelen bu kavram, dinî bir terim olarak ise; Yüce Allah'tan Hz. Muhammed'e (s.a.v.) indirilen bütün bilgi, mesaj ve hükümlerin doğruluğunu hiçbir şüphe duymadan kabul etmek demektir.

Açıklaması verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbadet
- B) İhsan
- C) İman
- D) İslam

2. "Allah'tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed Allah'ın peygamberidir."

Yukarıda verilen ifadeyle ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kelime-i tevhidin Türkçe anlamıdır.
- B) İnanarak söyleyen Müslüman olur.
- C) Esmâ-i Hüsnâ kavramını açıklar.
- D) Bu ifade İslam inancının özüdür.

3. Yüce Allah'a ve O'nun gönderdiği dine iman etmek bir insana pek çok güzel özellik kazandırır. Bu kazanımlar sayesinde insan hem bu dünyada hem de ahirette mutluluğa erer.

Aşağıdakilerden hangisi imanın insana kazandırdığı özelliklerden değildir?

- A) İman sayesinde insan ümitsizliğe düşmez.
- B) İman sayesinde insan sorumsuz davranabilir.
- C) İman sayesinde insan güvenilir ve dürüst olur.
- D) İman sayesinde insan milletin iyiliği için çalışır.

4. I- Allah’a (c.c.) ve İslam dinine inanan, güvenilir kimse.

II- Allah’a (c.c.) ortak koşan.

III- Allah’ı (c.c.) ve İslam dinini inkâr eden, nankör.

IV- Allah’a (c.c.) ve dinine inanmadığı halde inanıyormuş gibi görünen, ikiyüzlü.

Yukarıda tanımları verilen kavramlar aşağıdaki şıkların hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

A) Mümin-Müşrik-Kâfir-Münafık

B) Münafık-Kâfir-Müşrik-Mümin

C) Mümin-Müşrik-Münafık-Kâfir

D) Mümin-Müşrik-Münafık-Ehl-i Kitap

5. Allah’ın (c.c.) isimleriyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Allah’ın (c.c.) güzel isimlerine “Esmâ-i Hüsnâ” adı verilir.

B) Allah’ın (c.c.) Ehad ismi O’nun bir ve tek olmasını ifade eder.

C) Allah’ın (c.c.) Mü’min ismi, O’nun inananları emin kılması anlamına gelir.

D) Allah’ın (c.c.) Vahid ismi, O’nun her şeyi bildiği anlamına gelir.

6. “Sizin ilahınız bir tek ilahtır. O’ndan başka ilah yoktur...” (Bakara suresi, 163. ayet.)

Yukarıdaki ayette Yüce Allah’ın hangi ismi vurgulanmaktadır?

A) el-Mü’min

B) er-Rahîm

C) er-Rahmân

D) el-Vâhid

7. “Münafığın alâmeti üçtür: Konuşunca yalan söyler, söz verince sözünden cayar,” (Buhârî, Edeb, 69.)

Yukarıdaki hadiste boş bırakılan yere münafığın hangi belirtisi gelmelidir?

A) Söz verince sözünde durur.

B) Kendisine bir şey emanet edildiğinde ihanet eder.

C) Her koşulda doğruyu söyler.

D) İçi dışı birdir.

1. ÜNİTE

8. İmanın bu şartına iman eden biri, kendisini ölüm karşısında çaresiz ve aciz hissetmez. Ölümü bir son değil sonsuz hayatın başlangıcı olarak görür. Bu dünyaya imtihan olarak gönderildiğinin bilinciyle yaşar ve gerçek hayat olan ahiret hayatı için hazırlanır.

Yukarıdaki paragrafta özellikle imanin hangi şartına inanmanın insana kazandırdığı özelliklerden bahsedilmektedir?

A) Meleklerle iman	B) Kadere iman
C) Ahirete iman	D) Peygamberlere iman

C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerle doldurunuz.

(Esmâ-i Hüsnâ, İslam, mümin, tevhid, kâfir, münafık)

1. Yüce Allah'ın Hz. Âdem'den (a.s.) başlayarak son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar insanlar için gönderdiği dinin adı 'dır.
2. Yüce Allah'ın sahip olduğu bütün güzel isimlerin hepsine birden denir.
3. Allah'a (c.c.), meleklerine, peygamberlerine, kitaplarına, ahirete ve kadere gönülden inanmış kimselere denir.
4. Allah'a (c.c.) ve O'nun gönderdiği dine inanmadığı halde inanıyormuş gibi görünen ikiyüzlü kimselere denir.
5. Allah'a (c.c.) ve O'nun gönderdiği dine inanmayan, dinin emir ve yasaklarına uymayıp bunları inkâr eden kimselere denir.